

TEDENSKI NOVIČNIK

Informacije s področja covid-19

Datum: 11. 8. 2022

Tedenski novičnik zajema zadnja ključna sporočila in novosti na področju covid-19: informacije s strani pristojnih evropskih inštitucij, epidemiološke situacije v Sloveniji, napovedi podatkov o gibanju okužb s SARS-CoV-2 in ključna sporočila Posvetovalne skupine za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2.

Novičnik služi kot izhodiščno orodje za jasno in konsistentno komuniciranje aktualnih informacij na področju covid-19.

1. ECDC/EMA NOVICE

ECDC

[Poročilo o nevarnostih nalezljivih bolezni, 31. julij - 6. avgust, teden 31](#)

Tedenske novice Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC) za epidemiologe in zdravstveno osebje navajajo, da ostaja ob koncu 30. tedna (konec julija) 14-dnevno povprečje števila okužb v EU/EEA visoko (842.5 primerov na 100.000 prebivalcev), vendar upada prenos okužb.

EMA

[EMA je pričela tekoči pregled za cepivo Comirnaty, prilagojeno izvirnemu virusu SARS-CoV-2 in njegovim podrazličicam Omicron BA.4/5](#)

2. EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA

Pandemija covid-19 še vedno predstavlja resno situacijo in tveganje za javno zdravje mednarodnega pomena. Kljub temu, da je potek bolezni blažji, manjši pritisk na zdravstveni sistem in večja imunost

prebivalstva, je po SZO situacijo še vedno potrebno intenzivno spremljati, saj še vedno predstavlja tveganje mednarodnih razsežnosti za prebivalstvo, tudi zaradi možnosti novih različic.

3. MODELI ZA EPIDEMIOLOŠKO MODELIRANJE: ZADNJE PROJEKCIJE

Poletni val okužb je dosegel svoj vrh in tudi v nekaterih evropskih državah pričel upadati.

V mesecu avgustu se ne pričakuje nenadnih sprememb. Število okužb se bo zmanjševalo ali pa ostalo na enakem nivoju. Na tedenskem nivoju se v naslednjih tednih pričakuje pod 10.000 zaznanih okužb. V kolikor bo padanje števila okužb počasneje, je lahko pričakovati kasnejši jesenski val okužb.

V bolnišnicah je bil dosežen vrh na navadnih in intenzivnih oddelkih. Pričakuje se počasen padec. V navadnih oddelkih se skupno ne pričakuje več kot 300 obravnav. V intenzivnih oddelkih pa okoli 20 obravnav.

4. PRESEŽNA UMRLJIVOST V SLOVENIJI PO METODOLOGIJI EUROMOMO

V sklopu mreže EuroMOMO (angl. European mortality monitoring) smo vzpostavili tedensko spremljanje splošne umrljivosti, v katerega so vključeni vsi umrli ne glede na vzrok smrti. Pri tem ocenjujemo odstopanja opazovane umrljivosti od pričakovane umrljivosti, modelirane na podatkih o splošni umrljivosti v letih 2015-2019. Odstopanja umrljivosti so ovrednotena z oceno presežnega števila umrlih in s t.i. z-vrednostjo v opazovanem tednu. Z-vrednost izraža, za koliko standardnih odklonov število umrlih v opazovanem tednu odstopa od pričakovane ravni (presežek umrljivosti). Model upošteva časovne zamike med datumom smrti in datumom registracije smrti ter napove število smrti v zadnjih 5 opazovanih tednih, čeprav vse še niso bile registrirane.

Teden analize: 31

V 29. tednu leta 2022 v Sloveniji beležimo z-vrednost 2,71 oziroma nizek presežek umrljivosti (porast v primerjavi s predhodnim tednom, vendar je točen podatek o z-vrednosti zaradi zakasnitev pri registraciji smrti lahko nezanesljiv). Število vseh umrlih v 29. tednu je bilo za 17% večje od pričakovanega števila vseh umrlih. Presežno umrljivost, statistično opredeljeno kot z-vrednost 2 ali več, trenutno za omenjeni teden beležimo v starostnih skupinah 65 let ali več in 75-84 let, v katerih je bila z-vrednost 2,49 in 2,78.

Več informacij najdete na [naslednji povezavi](#).

5. POSVETOVALNA SKUPINA ZA CEPLJENJE PROTI COVIDU-19

Cepljenje je enostaven, varen in učinkovit ukrep za zaščito pred težko obliko covid-19:

- drugi pozitivni odmerek se trenutno priporoča predvsem za osebe s povečanim tveganjem za težji potek (posebej ranljivi kronični bolniki), oskrbovance domov za starejše in vse osebe, stare 80 let in več, priporočljiv pa je tudi za osebe stare 60 let in več,
- osebam, ki so prejele osnovno cepljenje, se za podaljšanje zaščite priporoča prvi pozitivni odmerek,
- osebam, ki še niso pristopile k cepljenju proti covid-19, svetujemo, da to storijo čimprej.

Priporočila in navodila za cepljenje proti covidu-19 so na voljo na [naslednji povezavi](#).

6. POSVETOVALNA SKUPINA ZA SPREMLJANJE GIBANJA VIRUSA SARS-COV-2

V tej situaciji je pomembno, da se zaščiti ranljive skupine prebivalstva in s tem prepreči porast težje potekajočih oblik bolezni.

Scenarij 1: *epidemiološka situacija, ko prevladuje različica SARS-CoV-2, ki se naglo širi v vseh skupinah prebivalstva in pri večini obolelih ne povzroča težjega poteka, ki zahteva bolnišnično zdravljenje.* Namen ukrepov v scenariju 1 je, da se zaščitijo ranljive skupine prebivalstva in s tem prepreči porast hudih (težje) potekajočih oblik bolezni. Priporočajo se ukrepi, ki so usmerjeni v zamejevanje širjenja SARS-CoV-2, vendar ne posegajo pomembno v vsakdanje življenje večine posameznikov (prezračevanje, izolacija obolelih, cepljenje proti covid-19 s poudarkom na cepljenju ranljivih skupin, uporaba zaščitnih mask v okoljih, kjer je tesno skupaj veliko ljudi – posebej priporočljivo za ranljive skupine prebivalstva).

Samotestiranje v šolskem in študijskem letu 2022/2023

S pričetkom novega šolskega leta 2022/2023 se samotestiranje v domačem okolju priporoča za osebe s simptomi, značilnimi za okužbo z virusom SARS-CoV-2 in za vse tiste, ki so bili v stiku z osebo, pri kateri je bila potrjena okužba s SARS-CoV-2.

Uporaba aplikacije #OstaniZdrav

Glede na pomembnost vpliva na dinamiko razvoja epidemije in višjo stopnjo digitalne pismenosti študentske populacije, je predlagana uporaba aplikacije #OstaniZdrav v prihajajočem študijskem letu 2022/23 v vseh višjih in visokošolskih ustanovah (študenti in zaposleni) za obvladovanje prenosa okužb z virusom SARS-CoV-2. Uporablja naj se tudi funkcionalnost aplikacije ustvarjanja in skeniranja QR kode za predavalnice. Sistem naj bo delujoč v vseh fazah strategije obvladovanja SARS-CoV-2 tekom jeseni in zime.

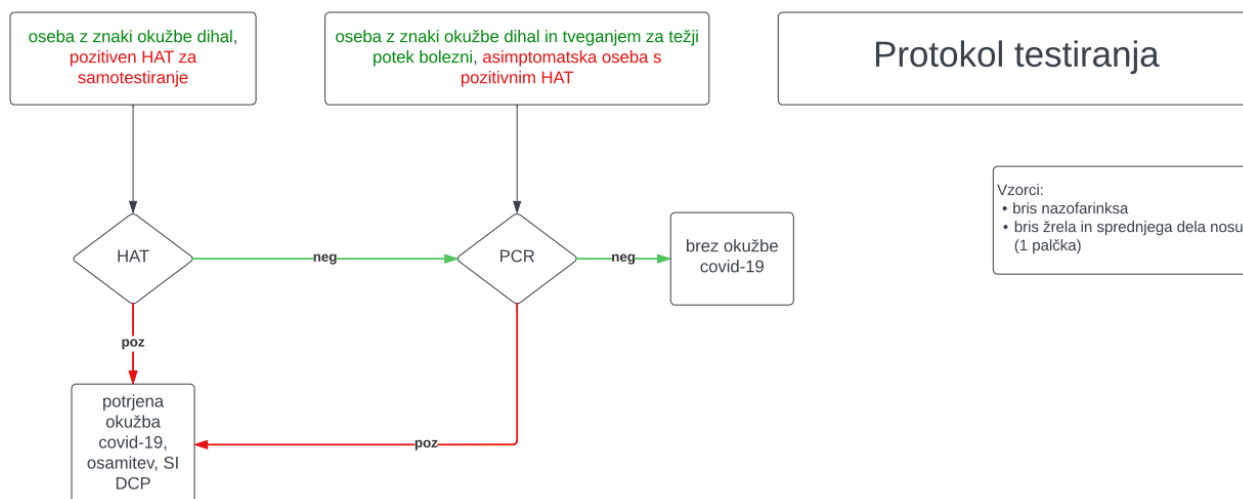
Omejevanja zbiranja ljudi kot javnozdravstvenega ukrepa za zmanjševanje posledic epidemije covid-19

Že od pričetka pandemije covid-19 je bila uvedba ne farmakoloških ukrepov, kot je pravilna uporaba mask, socialno distanciranje, ustrezna higiena rok in omejevanje množičnih zbiranj, ključnega pomena za obvladovanje in preprečevanje okužb. Študije so pokazale, da zbiranje ljudi močno prispeva k hitrejšemu širjenju okužb. Omejitev prihoda na delo in zaprtje šol sodita med najbolj učinkovite ukrepe.

Udeleženci se zato držijo priporočil opredeljenih v dokumentu, ki ga pripravi Center za zdravstveno ekologijo NIJZ. Osebam, pri katerih obstaja večje tveganje za težek potek bolezni, se priporoča izogibanje množičnim dogodkom (posebej v zaprtih prostorih) oziroma upoštevanje vseh dostopnih zaščitnih ukrepov (maske, cepljenje, medosebna razdalja).

Testiranje na SARS-CoV-2

Podan je predlog protokola testiranja na SARS-CoV-2:

Prezračevanje za namen preprečevanja in širjenja okužb s SARS-CoV-2 za vzgojno izobraževalne zavode

Pomembni ukrepi za preprečevanja širjenja okužb SARS-CoV-2 v vseh zaprtih prostorih, kot tudi v vzgojno izobraževalnih zavodih in visokošolskih zavodih, vključujejo: povečevanje fizične razdalje med osebami, izboljšano prezračevanje, spodbujanje politik »ostani doma, ko zboliš«, promocijo higiene kašlja in ustrezno higieno rok ter uporabo mask, kadar je to izvedljivo (priporočila za uporabo se lahko razlikujejo glede na starost otroka, število primerov okužb v lokalnem okolju, sprejemljivost).

Ukrepi fizičnega distanciranja bi morali biti usmerjeni v zmanjšanje števila posameznikov v tesnih ali zaprtih prostorih, hkrati pa zagotoviti možnost šolanja.

Večina vzgojno izobraževalnih zavodov bo izvajala naravno prezračevanje, saj nimajo prezračevalnih sistemov. Za spremljanje kvalitete zraka bi bilo smiselno omogočiti koordiniran (oz. centraliziran) nakup merilcev CO₂. Monitorji kakovosti zraka v prostorih so lahko dodatna oprema prostorov, v kolikor za to obstajajo sredstva, ključno pa je dosledno izvajanje predpisanega režima prezračevanja.

V kolikor je prezračevanje urejeno s prezračevalnimi sistemi, so nujni stalni pregledi in servisi prezračevalnih naprav, v skladu z načrtom vzdrževanja.

Več informacij in strokovnih priporočil najdete na [naslednji povezavi](#).

KLJUČNA SPOROČILA:

- Za zaščito svojega zdravja in zdravja bližnjih svetujemo **upoštevanje priporočil** v trenutni epidemiološki situaciji covida-19.
- Prioritetna **zaščita starejših s cepljenjem**: cepljenje proti covidu-19 z drugim poživitvenim odmerkom se priporoča osebam, starejšim od 60 let, ter posebej ranljivim kroničnim bolnikom.
- S pričetkom novega šolskega leta 2022/2023 se **samotestiranje v domačem okolju** priporoča za osebe s simptomi, značilnimi za okužbo z virusom SARS-CoV-2 in za vse tiste, ki so bili v stiku z osebo, pri kateri je bila potrjena okužba s SARS-CoV-2.
- **Uporaba aplikacije #OstaniZdrav** v prihajajočem študijskem letu 2022/23 v vseh višjih in visokošolskih ustanovah (študenti in zaposleni) za obvladovanje prenosa okužb z virusom SARS-CoV-2.
- Osebam, pri katerih obstaja večje tveganje za težek potek bolezni, se priporoča **izogibanje množičnim dogodkom** (posebej v zaprtih prostorih) oz. upoštevanje vseh dostopnih zaščitnih ukrepov (maske, cepljenje, medosebna razdalja).
- Pomembno je **izboljšanje prezračevanja** in promocija ukrepov za preprečevanje širjenja okužb SARS-CoV-2 v vzgojno izobraževalnih zavodih.
- Priporoča se **delo na domu** vsem ranljivim skupinam in osebam, starim 60 let in več.
- **Uporaba mask** je znak skrbi zase in za skupnost. Priporočena je v vseh zaprtih javnih prostorih. **Nujna je uporaba maske** v okoljih z večjim tveganjem za okužbo s SARS-CoV-2, v katerih se zadržujejo osebe iz ranljivih skupin (skupni zaprti prostori zdravstvenih ustanov in socialno varstvenih zavodov, vključno z domovi za starejše občane).
- **V primeru znakov in simptomov okužbe s SARS-CoV-2 ostanite doma** in za nadaljnja navodila pokličite izbranega osebnega ali dežurnega zdravnika.